

#DViskaidro “Izlaidumu laiks - kas jāņem vērā, fotografējot vai filmējot?”

Publicēts: 10.06.2022.

[#dviskaidro](#)

[Jaunami](#)

[Ziņas](#)

Iestājoties izlaidumu laikam, aktualitāti atgūst tēma par šajos pasākumos uzņemto fotogrāfiju publicēšanu sociālajos tīklos. Lai arī izlaiduma laikā notvertie mirkļi var būt tik skaisti, ka nav iespējams atturēties no to atrādišanas interneta vidē, šādas darbības ir jāizvērtē, ievērojot citu personu tiesības gan uz privātumu, gan datu aizsardzību.

Skaidrojumā iekļautas divas situācijas - fotogrāfijas publicē izlaiduma apmeklētāji, viesi, absolventi un fotogrāfijas, kuras publicē izglītības iestādes (bērnu dārzi, mūzikas skolas, vispārējās izglītības iestādes, koledžas, universitātes).

Jau 2018.gada maijā kļiedējām radušos mītu, ka Vispārīgā datu aizsardzības regula (turpmāk-Datu regula) aizliedz filmēt vai fotografēt publiskos pasākumus un publicēt iegūtos personas datus. Jāatzīmē, ka sākotnēji sociālos tīklos neiztikām bez attēliem, kur absolventiem seja izdaiļota ar emocijzīmēm un mirkļbirkas #GDPR.

Privātās un mājsaimniecības vajadzības jeb Datu regula uz mani neattiecas?

Situācijās, kad vecāki publicē savu bērnu fotogrāfijas, draugi savu draugu, u.tml., šāda datu apstrāde Datu regulas izpratnē tiek veikta privātām un mājsaimniecības vajadzībām. [6] Tas nozīmē, ja iegūtos fotoattēlus neplānojat rādīt tālāk par privāto saraksti vai šauram draugu lokam sociālajos tīklos personiskos nolūkos, ierobežojot iespēju kādam dalīties ar fotoattēliem, tad minētās darbības ar fotoattēliem neiekļaujas Datu regulas tvērumā.

Jāatzīmē, ka situācijās, kad ar attēlu dalāmi sociālos tīklos, neierobežojot personu, kuri var redzēt attēlus, loku, kā arī ļaujām citiem dalīties ar fotoattēliem, publicētājs kļūst par [pārzini](#) un uz veikto datu apstrādi būs attiecināmas Datu regulas prasības.

Tomēr vienmēr ir jāpadomā arī par "svešinieku" - ģimenei vai draugu lokam nepietuvinātu personu tiesībām uz privātumu. Jāievēro, ka, kaut arī persona ir ieradusies pasākumā, tā var nevēlēties, lai pasākuma apmeklēšana tiek parādīta publiskajā vidē [7].

Lai kādam šo skaisto notikumu neizbojātu, vienmēr apdomāt fotogrāfiju, kurā redzamas citas personas, publicēšanu interneta vidē. Ja publicējam fotogrāfijas no svinīgajiem brīžiem izlaiduma laikā, izvērtējam, vai tiešām šajās fotogrāfijās ir jābūt redzamiem arī sev vai absolventam nepazīstamiem izlaiduma viesiem.

[Pirms izlaiduma fotoattēla vai video publicēšanas, kuros ir redzamas citas personas, uzdod sev kontroljautājumus](#)

Kam personas dati būs redzami?

Uz kuru cilvēku attiecas dati vai foto?

Kāds ir datu publicēšanas mērķis?

Kas publicē datus?

Kāda ietekme var būt publikācijai?

Izglītības iestādes veiktā datu apstrāde jeb Datu regula uz mani attiecas!

Situācijās, kad izglītības iestādes organizē izglītības procesa noslēguma pasākumu (sabiedrībā zināms kā izlaidums) absolventiem, kurā plānots veikts fotografēšanu vai filmēšanu, kā arī vēlāk attēlus publicē izglītības iestādes tīmekļa vietnē, sociālajos tīklos, novada avīzē vai kur citur, apzināties, ka uz šādām darbībām attiecas Datu regulas prasības [1].

Tiesiskais pamats, kurš atbilstošākais?

Attiecībā uz izglītības iestāžu publicētajām fotogrāfijām, būs attiecināmas Datu regulas prasības, kas nozīmē, ka ir nepieciešams piemērot atbilstošu tiesisko pamatu [2], lai datu apstrāde – fotogrāfiju publicēšana būtu likumīga.

Ievērojot Datu regulas nosacījumus, izlaiduma fotogrāfiju, kurās redzamas identificējamās fiziskas personas, publicēšana sociālajos tīklos ir personas datu apstrāde. Kā jebkurai personas datu apstrādei, ir jāpiemēro minētajā regulā noteiktās prasības

Konkrētajā gadījumā Datu valsts inspekcija identificē trīs iespējamus tiesiskos pamatus, kurus varētu piemērot izglītības iestādes veiktajai datu apstrādei.

Sabiedrības intereses

Pašvaldību izglītības iestādes, konkrētajā gadījumā datu apstrādes procesu var balstīt uz sabiedrības interesēm par izglītības iestādes organizētajiem pasākumiem.

Skaidrojam, ka veicot izlaiduma apmeklētāju (absolventi, vecāki un citi viesi) datu apstrādi, lai izpildītu izglītības iestādei noteiktos uzdevumus, kurus veic sabiedrības interesēs, kā arī īstenojot izglītības iestādei likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras (izlaiduma organizēšana, diploma izsniegšana absolventiem, kas tiek īstenots saņemot finansējumu, piemēram, no pašvaldības), līdzīgi kā piemērojot leģitīmās intereses, izglītības iestādei ir jāveic interešu samērošana. Izglītības iestādei ir nepieciešams izvērtēt sabiedrības kopējo ieguvumu, piemēram, iespēju atskatīties par izlaiduma norises gaitu attiecībā pret izlaiduma apmeklētāju tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību (netikt publicētam izglītības iestādes sociālajos tīklos, tīmekļa vietnē vai vietējā pašvaldības avīzē). Tas nozīmē, ja sabiedrības kopējais ieguvums ir lielāks nekā iespējamais privātuma aizskārums izlaiduma apmeklētājiem, tad šāda datu apstrāde ir atļauta [9]

Likumīgās intereses

Privātās izglītības iestādes konkrētajā gadījumā datu apstrādes procesu var balstīt uz leģitīmajām (turpmāk-likumīgām) interesēm.

Skaidrojam, ka balstoties uz likumīgām interesēm, kad tiek pretnostādītas absolventu, vecāku, viesu u.c. izlaidumu apmeklētāju intereses uz privātumu un izglītības iestādes likumīgās intereses (piemēram, popularizēt izglītības iestādi), IR jāveic interešu līdzsvarošanas pārbaude (izglītības iestādes (kas ir pārzinis) un izlaiduma dalībnieku (kas ir datu subjekts) kā tiesiskais pamats datu apstrādei tiek izvēlēts Regulas 6.panta 1.punkta f) apakšpunkts) – interešu samērošana. Ar to saprotam, ka ir jāvērtē, kā plānotā personas datu apstrāde (fotografēšana, filmēšana un publicēšana) ietekmēs cilvēku. Tātad izglītības iestādes interesei ir jābūt daudz svarīgākai, nekā izlaiduma apmeklētājam radītajām negatīvām sekām un riskiem (ja tādi var rasties).

Vienlaikus izlaiduma apmeklētājs (ja tā ir nepilngadīga persona, tad viņa likumiskais pārstāvis) ir jāinformē par šādu personas datu apstrādi [10].

Izlaiduma apmeklētājs ir devis savu piekrišanu

Izglītības iestādes publicē ierakstus ar absolventu fotogrāfijām, lai parādītu, ka šādi svētki ir svinēti un absolventi tiek celti godā.

Personas piekrišana ir jebkura brīvi sniegta, konkrēta, apzināta un viennozīmīga norāde uz datu subjekta vēlmēm, ar kuru viņš paziņojuma vai skaidri apstiprinošas darbības veidā sniedz piekrišanu savu (vai savu bērnu) personas datu apstrādei.

[4] Savukārt pilngadīgie absolventi paši var sniegt piekrišanu savai datu apstrādei šādos gadījumos.

Tā kā līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā [3] lai veiktu bērnu personas datu apstrādi (fotografēšanu, filmēšanu), ir jāsaņem vecāku (bērnu likumisko pārstāvju) piekrišana.

Kāpēc piekrišana kā tiesiskais pamats var būt nepiemērots konkrētajā gadījumā?

Izglītības iestādei ir jānodrošina iespēja jebkurā laikā šo piekrišanu atsaukt. Tas var radīt risku, ka publicējot šādus attēlus kāds no pasākuma dalībniekiem var izlemt, ka nevēlas, lai bilde būtu publiski pieejama un īstenot savas tiesības uz piekrišanas atsaukšanu, kas nozīmē, ka izglītības iestādei ir jānodrošina, ka konkrētais fotoattēls tiek izņemts no publiskās vides pēc šādas informācijas saņemšanas [11].

Izlaiduma apmeklētāju informēšana

Izglītības iestādei vienmēr pirms datu apstrādes veikšanas vai pēc iespējas tās laikā jāveic absolventu/datu subjektu informēšana par datu apstrādes mērķiem, tiesisko pamatu, iespējām, iebilst vai atsaukt piekrišanu, kā arī citām tiesībām, piemēram, ar sūdzību vērsties pie uzraugošās iestādes – Datu valsts inspekcijas.

Vairāk pa nepilngadīgu bērnu datu apstrādi izglītības iestādēs lasīt: <https://www.dvi.gov.lv/lv/bernu-dati-skolas-un-bernudarzos>

Aicinām apmeklēt arī sadaļu [#BALTSUZMELNA](#) un iepazīties ar kampaņas materiāliem, kur skaidrojam robežu starp vārda brīvību un privātumu.

INFORMATĪVAS ATSAUCES:

[1] “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai

pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darīt tos

pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana. Vispārīgās datu aizsardzības regulas 4.panta 2) apakšpunkts.

[2] Vispārīgās datu aizsardzības regulas 6.panta 1.punkts

[3] Civillikuma 117.pants.

[4] Vispārīgās datu aizsardzības regulas 4.panta 11) apakšpunkts

[5] Vispārīgās datu aizsardzības regulas 6.panta 1.punkta f) apakšpunkts

[6] Vispārīgās datu aizsardzības regulas Preambulas 18.apsvērumš

[7] Izņēmuma gadījums, apmeklējot publiskos pasākumus, ja pasākuma organizētājs jau iepriekš ir informējis, ka pasākuma laikā tiks veikta fotografēšana vai filmēšana, un iegūtie materiāli tiks publicēti pasākuma organizētāja sociālajos tīklos, tīmekļa vietnē vai, piemēram, vietējā avīzē, un persona, apzinoties šo faktu – apmeklē pasākumu.

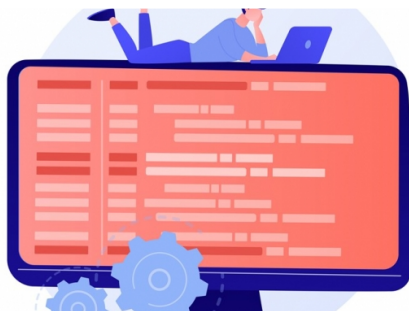
[8] Pārziņa definīcija skaidrota, izmantojot rubrikas #DVIskaidro "Kas ir pārzinis?" <https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/dviskaidro-kas-ir-parzinis>

[9] Datu regulas 6.panta 1.punkta e) apakšpunkts

[10] Datu regulas 6.panta 1.punkta f) apakšpunkts

[11] Datu regulas 6.panta 1.punkta a) apakšpunkts

#BALTSUZMELNA

#DVIskaidro "Kas ir pārzinis?"

Vispārīgā datu aizsardzības regula uzliek gana daudz saistības personas datu apstrādes pārziņiem, tomēr Datu valsts inspekcija nereti saskaras ar gadījumiem, kad personas datu apstrādes pārzinis...

28.05.2021.

#DVIskaidro "Vai man ir jāpārtrauc fotografēt, ja kāda persona, kura atrodas publiskajā vietā sauc "Tūlīt izdzēs!"?"

Pēdējo trīs gadu laikā Vispārīgā datu aizsardzības regula un Datu valsts inspekcija sabiedrībā tiek izmantots kā iebiedēšanas rīks, kuru izmanto ikviens, kurš kādreiz ir dzirdējis par personas datu...

09.04.2021. [Jaunumi](#) [Ziņas](#)

Autors: canva.com

<https://www.dvi.gov.lv/lv/jaunums/dviskaidro-izlaidums>

